

REGÉLŐ.

Pesten szombaton martius 30^{kán} 1839.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p.p.

ELBESZÉLÉS.

Költő szerelem.

Életkép

V—I BARNÁTÓL.

I.

Írói hir és írói halhatlanság, e két nagy eszme foglalatoskodtatja leginkább az újabb nemzedék szellemi tehetségeit; 's költészet a' kulcs, melylyel a' hir tündér-templomát feltárhatja, — költészet a' fegyver, melylyel a' halhatlanság nimbusát kivivhatni reményli. Nem csuda tehát, ha a' tanuló ifjú is, kit Prometheus jobb agyagból alkotott, iskolai gondoktól mentt perczeit e' sikamlós pályára áldozza. — Én azonban a' nagy tömegben kivétel vagyok, minthogy költővé szerelemem tőn, forróbb Sahara fővnyénél, magasztosb a' magyar honszeretetnél, 's hihetlenségig csudálatos; mert a' költő mint mindenben, úgy szerelmében is különöz. Ő sir, keserg, búval epeszti keblét, halálát ohajtja.... semmiért.

*

*

*

Anyám már rég' sir-ágyban nyugvék. Atyám pedig P—n, o' valódi Pandora-szelenczében, hol fény, nyomor, tudomány, bárgyúság, erény 's bűn a' legtarkább vegyületben hullámszik, lakott, 's noha terhes tiszte és házi állapotunk egészen elfoglalva tarták a' jámbor öreget, mindazáltal szabad óráit nevelésemre szentelé, 's mitsem hagyott mozdítlanul, hogy belőlem könnyelmű századunk daczára egy talpig becsületes szobatudóst képezhessen, ki túl emelkedvén kortársai balgaságain, már e' siralom völgyében élvezhessé azon nemes gyönyöröket, melyeket szem nem látott, fül nem hallott, csak a' tudomány-buvár érzi teljes miséjökben. — De a' szeszélyes sorsnak mást tetszett rendelni felőlem. Az évek 's viszontagságok terhe alatt meggörnyedt aggastyán sulyos kórba esett; 's pár hét mulva szomorgó néptömeg kísérté-ki őt a' temető néma

lakóihoz, hol színész, moralista, író, criticus, philosoph, humorista, akademikus és nem akademikus barátságos nyugalomban alszanak, míg hír és feledékenység a' legphantasticaibb módon dutoznak fölöttek.

Lelkem ekkori állapotját ecsetelni to'nam képtelen. Csak ti, kik a' földi csapások legóriásbikát, a' forrón szeretett szülőknek elhunytát sinlitek, — kiket gyöngé korotok véd-angyalától fosztam meg az engesztelhetlen halál, csak ti képzelhetitek egész valójában a' 17 éves árvának szomorú helyzetét.

A' sir felhantoltatott, — a' gyászkiséret szétoszlék: de én, mint szélvihar által kellemétől fosztatott rózsaszál, mint élő szobor álltam az üreg fölött melly legbecsesb, legdrágább kincsemet fedezi. Testben 's lélekben leverve a' sir keresztjére borultam; kisírt szememet homály burkolá, keblemben kintenger dühöngött, lelkem zsibbasztó kábultságba merült.

A' pacsirta bucsúdalt zenge már a' nyugoti bércek taréjával csókolódzó Titania után, midőn aléltáságból feleszméltem. Ünnepeles csend uralgott körülém, csak a' lanyha Zefir pajkoskodott egy távolabbi sirhalom feszületje előtt ajtatoskodó ritka kellemű nő lenge fátyolával. Mint vigasztaló angyal, kit a' kegyes ég szenvedéseim enyhítésére küldött, hatott reám a' lánynak szerafi alakja; 's valómat öröm és keserv elegyéből álló érzelem futotta-át. E' percztől a' nagy mindenségben csak két tárgy érdekelhetett: atyám sirja, 's az ajtatoskodó szüz. És ha a' temető korhadt keresztjei között égő könyükben önthetém-ki szívem bűvát, és ha vele találkozám, vágyam, mint egy gyermeké, koszorúzva volt. — Hogy érzelemdús keblemben a' rokon körülményekkel vivó kellemes nő iránt szellemi vonzódás támadhatott, hasonló azokéhoz, kik ugyan azon pályán ugyan azon célért küzdenek, természetesb, hogysen megfejtése végett Plato fücsa tanjához kellene folyamodnom.

Szívhajban legügyesb orvos az idő. Hetek multával sebeim hegedni kezdenek, de kedélyem ábrándos lön.

II.

Isabella, a' budapesti nőfűzér legékesb rózsája, az ifjúság bűvös bálványa, egy gazdag kereskedőnek gyámleánya volt. Szüleit előbb ölelte-át a' halál csontkarja, hogysen magzatjoknak a' szükséges nevelést megadhaták. Azonban mit a' sors meggátolt, a' tömérdék kincseiben büszke 's e' mellett magtalan nagybátya váltig kipótlá. Így történt, hogy évek haladtával Bella az óriási város legmiveltebb, szeretetre legméltóbb hajadonává lön. Mondják, hogy művészileg rajzolt, a' csalogánynál kellemesbben énekelt,

mint Terpsichore tánczolt, 's hogy társalgását különös vonzó-báj lelkesíté. De engem, ki becses tulajdonait nem ismerém, csak varázs szépségű külseje — mellyből hasonló belsőre vontam következtetést — érdeklett. A' könnyű Szilf-termet, a' csinos madonna-fő, az éjsetét hajcsigákkal körzött alabastron homlok, az ég kékjével vetélkedő lelkes szem- tartá lebilincselve érzelmemet.

A' városon kül egy csinos pavillonnal diszkesdő virágkert van. A' déli égöv legbujább növényei viritnak mesterségesen alakult ágyaiban. Környékét égbe nyuló topolyok 's lombos acetosák ékesítik. Távulabb pázsit-himzette domb tövében terepély hárs alatt egy hűs forrás fakad, melly utóbb ezüst szalag képében tekerg-le a' smaragd szőnyegen. Délestenként órákig andalogtam e' festői vidéken; míg tanuló valék, iskolai könyveim, később az epedő Petrarca társaságában. — Illyen a' mai világ szerelme — gondolám sokszor, midőn a' csermely kristály hullámai a' fűszálakkal enyelgve sikamlának-el előttem — mint e' habocskáké... csapodár. 'S még is vannak férjek, kik nejöket a' közvélemény daczára is hő szerelmű Artemisiáknak, — vannak hajadonok, kik a' gazdag mátkától után sovárgó lepke csoportot hű inádójoknak hiszik. Boldogok! míg az ellenkezőről meg nem győződnek. — 'S ez ábrándos okoskodásnak eredménye mindig ez igazság lön: „jobb hiven szeretni, mint hűtlen szerettetni.“

Gondolják kegyetek, hogy a' helynek költői regényessége birt illy vonzó érdekekkel előttem? Éppen nem! Bella volt a' magnes, melly vonzott. Gyámjáé volt a' kert, 's ő gyakran meglátogata virágait. — Mint gyermek, kit névnap vagy karácsoni ajándékkal lepett meg a' gondos szülő, boldog voltam; lelkem kéjtengerben uszott, ha a' deszkázat nyiladékain őt szemlélhetém. 'S még is, ha esetleg a' sövény felé tekintett, lesütém szemeimet, nehogy igéző pillanatával találkozsam; elfojtám lélekzetemet, nehogy észre-vegyen. Néha megtörtént, hogy a' kertet elhagyván, mint fürge szellő lebegett a' fásorok közt; illykor könyvembe rejtém képemet, hogy ne lássam.

Lelkem legszentebb hevével szerettem őt, de közelebbi ismeretségére nem vágytam, nem törekedtem. Ő ideálom lett, 's én szerelmes sklávjá vá váltam,

Őtet láttam az egeknek magas tiszta kékjében
 Őtet láttam a' vizeknek folydogáló tükrében,
 Nappal a' nap aranyának ragyogó tüzfényében,
 Éjjel a' hold világának reszkető ezüstében.

Képzetem szünteleni működése szükségképp' költészeti hajlamot fejlesztte bennem. Én szabad perczeimet poésisra szentelém.

Mondják, hogy a' költőnek keble, kimerithetlen érzelem-tenger; 's agya fogyhatlan bon mot-bánya. Én ellenkezőt tapasztaltam. Órákig ülök asztalkám mellett, órákig sanyargattam író-tollamat hasztalan; — de gazdagon jutalmazva voltam, ha nagy sokára egy epedő hold-dalt készíthettem; 's ezerszer boldog, ha ideálom kezeit zengő versezet napvilágot láthata.

Iskoláimat elvégezvén, további ösvényül az írói pályát választám.

Az író örökké pusztá zerus marad, hacsak műveinek mineműsége által magát bizonyos határozott mennyiségre nem emeli. E' vala maximám. Idealom után ennek köszönhetem, ha némelly dolgozataim a' közönség tetszését megnyerheték.

III.

Öt évvel a' sirkerti találkozás után X. tanácsnokné estvélyeire hivatalos voltam.

Én a' társasköröket mindig örömet látogatam, minthogy az élet oasisainak tekintem, hol — ha egyének a' feszes etikettenek nem rabjai — a' külvilág surlódásaitól ellankadt lélek új erőt, új ruganyosságot nyer.

A' divatilag butorzott szalonnak a' külön csoportokban mulatozó vendég nép élénk színezetet kölcsönzött. Én 's még néhány dáma a' zongorát környezőők.

Bella énekelt és játszott. Mint alkonyi szélről pendített aeol-hárfa, mint csendes tenger feletti szirén-dal szivragadó bájjal hangzott a' művészileg végzett aria.

Belsőmben egy húr pendült-meg, lelkesülés húrja.

Egymellék-asztalkán chinai edényben emlénykoszorú állott. A' hallgatók költői formulákban fejezik-ki dicséretüket; én az emlénytekercset „ez koszorút érdemel“ szók között a' művészné halántékaira tevém.

Minden szem e' merész gondolat kivívójén nyugvék. Több ajakról egy lassú „charmant“ lebbent-el. Bella pedig fülíg felpirulva „illy nagy jutalmat nem érdemlettem!“ rebegé.

Harmad nap' Belláékhoz esti-mulatságra hívtam. E' percztől eszmei szerelmem a' valóval egybe-olvadott.

Hetek multával a' család barátjai közé tartozám; nagybátya, házinő leány a' legnyájasb szivességgel viseltettek irántam, 's mindenki irigylé a' költő szerencsáját.

E' közben történt Neptunnak vérengző harcza a' virágzó város ellen, melly ezrek életébe kerül, ha némelly nemes keblű emberbarátok ön életük kockáztatásával nem segítnek a' veszélylyel küzdőkön. — Belláékat én szabadítám-ki csónakon a' bizonyos halál torkából.

IV.

Irva van: „boldogok, kik hisznek.“ — De nem mindenkor. Én is a' lánynak udvariságból származott nyájasságát szerelemnek hittem, és boldog voltam; ám a' valót fedő fátyol lehullott szemeimről, 's most látom, hogy vélt boldogságom csillaga csak repkedő fénybogár vala.

Egy gyönyörű májusi alkonyon Bella gyámjával a' ház erkélye alatt magányosan cigarróztattunk. Beszédünk tárgya az elzajgott catastrophe volt.

„Mivel jutalmazzuk-meg önnek a' vész-napokban irántunk mutatott szívességét?“ — így szólt az ajkai közül sűrű füstfelleggel bozcsájtva a' kereskedő.

„Eléggé jutalmazva vagyok szívemnek javuló sugallatától: mindazáltal, ha ezen felül létezik tárgy, melly tettemmel az egyensúlyt kiállja, az egyedül Bella szerelme lehet!“

„Nem rossz választás! főképp? ha a' lány szerelme mellé erszényét is gondolá. Ön, mint látom, illyesekben éles tapintattal bír. De talán feledé, hogy ő már bizonyos fiatal banquiérral jegyben jár?“

Lót nejeként sóbálványnya, vagy inkább érzéketlen hús-tömeg-gé dermedtem e' szókra.

„Különben is — folytatá válaszáat gúnyos hanglejtéssel a' haszonkémelő — unokám tudná kötelességét, 's egy puszta íróval, ki gazdag örökségét csak elkölteni segíthetné, gyűrűt soha sem váltandna.“

Lassú gúnysziszegés hangzott az erkélyről, melly szívemet tőrként járta-át. A' hang Belláé volt.

Szerelmem fellegvára össze-onlott; de én, mint Marius, ülök romjain.

V.

Vannak perczek, mellyekben lelkünk a' kül-benyomásoknak egészen tárva áll; az illykor felfogott képek eltörülhetlenül edzik-be magukat képzetünkbe. Illyen volt, mellyben Bellát szülői sirjánál szemlélém. Nem csuda tehát, ha földi szerelmem megbukása után ő is vala eszmei világom királynéja; 's ha a' phantasia villám-szárnnyain e' föld porából felemelkedve becsatangolhatván a' szellemi Eldoradót, minden halandók legboldogabbika valék.

Mult ősszel a' pesti színpadon egy fiatal írónak dramája került szőnyegre. A' történet bonyolódása meglepő volt, 's a' közönség feszült figyelenettel kísérte az érdekes szövevény fejlődését. Egyetlen személy viseltetett közönbösséggel a' játék iránt; 's ez a' szerző volt. Szemei egy szép asszonyon függének. — Játék végén a'

sokaság zajosan hívá a' költőt; de a' köz „éljen!“ nem érdeklé őt annyira, mint az egyes nőnek tapsa. — A' szerző én, a' nő Isabella volt.

ORSZÁG S' NÉPISMERTETÉS.

Peru lakosai.

(Pöppig Eduard utazásaiból.)

Peruban az elemek valamennyi ellenkezését láthatni: vidékeket, hol gyakran havazik, 's másokat, hol eső soha nem esik, hanem olly szárazság uralkodik, hogy néhány század előtt elásott testek változatlanul maradtak; vidékeket, mellyek annyira terméketlenek, hogy fű alig terem rajtok, 's másokat, mellyeket a' természet legnagyobb bőséggel megáldott. Ha a' legmagasb hegyekről lehocsátkozunk a' tenger színe fölött fekvő néhány térségre, a' hőmérő legnagyobb hideg fokaitól a' kiállhatlan forróságig fog végig futni. — Az emberiség Peruban szint' ezen fokozatokra 's különféleségre mutat. Ugy látszik, hogy az Andes hegyek tövében minden arcz-szín légy-ott-ot 'ada egymásnak. Láthatni ott minden színezetét a' gazdag Kreol halványfejér 's a' congói néger ében fekete bőrének; 's e' két tulság közt nincs közép árnyéklat, mellyet akár az utszákon, akár a' falukon bizton találni nem lehetne.

Az igazi perui ősnéptől vagy őslakosoktól származott, komor és hallgatóg levén, alig várja a' percet, hogy elhagyhassa a' várost, melly ellenére van, 's a' fejérek szomszédságát, kiket nem kevésbbé gyűlöl, helységébe visszatérendő, hol övéi körében él. Ő ellenrészre a' négernek, ki kábitó vidorságtól lelkesítettve érzéki gyönyört keres mindenhol, 's nem átal terhére válni az europainak; csendes 's komoly foglalkozások neki nincsenek inyére. Ő nem olly veszélyes, mint a' mulatt, kinek physikai létege tökélyesb a' négereénél. Erkölcsi szempontból a' perui mulatt tán minden más faj alatt áll; származatát jóllehet a' fejérek 's feketék vegyületének köszöni, munkás gyűlölete még is úgy üldözi ezeket, mint amazokat. A' meszticz sokkal többet bir anyja (indiannő) lágy 's gyöngye lelkületéből, sem mint tőle nagyon kellene tartani: azonban éppen e' lelkületgyöngeség teszi őt vétkekre képpessé. A' nélkül, hogy álnok vagy alattomos volna, habozó még is és változékony, 's személyes érdeke, melly csak pillanati élvezet keres, gyakran vezérli erkölcsatlenségre. Szerencse, hogy akár politikai, akár házi eselszövényekbe avatkoztakor tervet szintugy nem tud készíteni, mint azt titkon végrehajtani. Bünt, hogy szenvedélyeit kielégítse, elkövethet, veszélyeknek azonban fél magát kitenni, 's természeti renyhésége iszonyodik minden nemű erőködéstől.

Kellemetlen, hogy a' fejér perui, kinek legnagyobb érdekében feküdnék miud e' fajvegyület fölött uralkodnia, mind physikai, mind erkölcsi tekintetben nem képes megmaradni e' tulnyomó állásponton. Bir ő a' naptérítő égaljak szenvedélye tüzével, de nincs meggondolása 's állhatatossága; neki testi élv a' legfőbb életirány, munka pedig a' legnagyobb rossz. A' fejér perui imez erkölcsi gyöngeségének megfelel elpuhult létege is, 's mind ennek eredménye az, hogy ő a' színes emberek tömegében, melly Peru fölött uralkodik, nem azon helyet foglalja-el, melly őt tulajdonképp' illetné.

Hogy a' benszülött fajt, a' rézszínű indianokét, megtalálhassuk, el kell távoznunk a' partoktól, 's az ország belsejébe mennünk. E' nép itt bírja tete-mes tömegekben az ország egy részét, hol hajdan ur vala. De itt is nagy különség uralkodik. Az andesi indian azon szelid 's gyöngye népre emlékeztet, melly egykor az inkák kormányának hódolt, 's mellyet maroknyi spanyolok meghódítottak és rabszolgákká tettek. Hosszas elnyomatása 's más okok következtében annyira elkorcsult, hogy nehezen fog valaha fölemelkedhetni, mert nincs erkölcsi ereje; — gyáván 's érzéstelenül tesz mindent, ha szükség ösztönzi, vagy szeszes italok 's más izgató szerek lelkesítik; helyzete javítására vagy szelleme kiképzésére ingert önmagától soha nem kap. Ő komor, és szívesen elfogad búsító benyomásokat; barátságtalan, 's gyakran ellenséges indulatú egy azon fajtörzsök iránt. 'S hogy egészen szerencsétlenné tegye őt a' természet, szellemi tehetségeket mostohán osztta neki. Az inkák mint géppel bántak e' néppel, 's theokrátiához hasonló kormány alá vették. Most a' legügyesb kormánynak is csak lassan 's nagy fáradsággal sikerülne fölemelni a' peruit mély elaljasodtából, 's a' társaságban neki munkás szerepet kimutatni. Nála csak a' fejérek szomszédságában mutatkozik egy kevés ipar, hogy pénzt szerezzen, de nem azért, hogy a' beszerzettből takarékosan éljen. Mihelyt pénze van, siet azt elkölteni, mert szerencsét csak durva élvezekben talál. Az Andesek magasain lakó indian a' völgyekbe csak azért jö-le, hogy részt vegyen az ünnepélyekben. mellyek alatt folyvást részegnek látni őt. Ha azok elmúltak, szegényül tér nyomorú kunyhójába vissza, 's ott guggol egész évente utálatos renyhességben. Megelégedvén azzal, ha füstbarlangjában gyep-tőzegtűz mellett kinyujthatja tagait, nem érzia' társas élet szükségét; e' sajnálatra méltó részvétlenséget látván az európai, lemond az ügyekezetről, hogy e' vadat polgárosult társaság hasznos tagjává képezhesse.

Menjünk át az Andesek csucsain 's jéghegyein, és e' hegyláncz keleti részén, a' forró 's erdős vidékeken egészen más népre akadunk, ámbár egy azon eredetű és színű az Andesek nyugoti lakosaival. Ez nagyobbára azon módból származik, melly szerint bántak vele az európai hódítók. Azon kalandorok, kiknek a' hódítás alatt tett szolgálataikért földeket 's egész kerületeket adott spanyol ország, olly lényeknek tekinték az indianokat, mellyek szolgálatukra rendelvek, 's így mint rabszolgákkal bántak velök; szintolly erkölcostelen emberekkel társalkodtak, mint maguk valának, új rabszolgáiknak példát adván minden bűnre, kivált kegyetlenségre. Sok indian boszút forralva erdőkbe futamult, 's minden európain, ki kezeikbe jutott, megtorlák a' rajtok elkövetett kínzásokat. Nyugalmat, melly az európaiak által elfoglalt nyugoti vidékekről elköltözött vala, csak az Andesek keleti részén találtak. Köztök 's az ország elnyomói közt Andesek képezék a' válaszfalat, annyival inkább, mivel e' hegyláncz keleti oldaláról csupán végtelenül meredek sziklák 's igen szoros utak közt juthatni a' tulsó oldalra. De semmi akadály sem volt képes feltartóztatni az európai kalandorok merészségét. Szárazoknak lelvén a' partokat, felmentek az Andesek alsóbb terrasseaira, hol a' számtalan forrás által megnedvesített 's jeles égaly által kegyelt föld kitérá a' naptérítői tenyészet egész gazdagságát; azután fölmentek a' magasb csucsokra, hogy leereszkedjenek a' keleti lejtvényeken, hol a' tenyészetnek egy azon gazdagsága ömlött-el bájos völgyeken; akkor sűrű erdők szolgáltak menedékül a' spanyoloktól üldöztetett benszülötteknek. Sok benszülött alsóbb sziklák 's mélységek közt lelvén utat, azon roppant térségen, melly megmérhetlen téreken egy

huzomban nyúlik az atlanti ocean partjaiig, telepedtek-le. A' bájos völgyek számosb népséget gyűjtének össze az Andesek keleti lejtőire, mint a' tulsó félre. Ez égaly csakugyan magában egyesíti a' naptérítői természet pompáját, 's a' mérsékelt égövek természete különféleségét. Nem is mulaszták-el a' hódítók elfoglalni e' tájakat 's utálatosan gyakorolni elnyomási rendszerüket; főleg a' tengerhez közel fekvő nyugoti tartományokban. Aranyaszomj vezérle őket, 's meg nem elégülvén az alsóbb részekben talált kincsekkel, végre is Eldoradót reménylének föllelni, hol, képzelt álmaik szerint, annyi az arany, mint kő. 'S ha bányákat leltek utjokban, a' szerencsétlen indianoknak kellett bennök dolgozni.

Mig kegyetlen üldözés folyt a' rézszinűek ellen, a' jezsuiták okosság- és emberbarátsággal törekvének foganatosítani azt, mit a' kalandorok fegyverei nem foganatosíthattak, t. i. a' benszülött fajnak polgáritását. E' vadak gyanúsán néztek elejénte az európai hitszónokra; de utóbb békesnek 's jótékonynak látván őt, vallásos félelemmel közeledtek hozzá, csudálva fogadák ajándékait 's fölkeresék földieiket, ezeket is részesítendők a' térítők jóságában. Végre eltökélék magukat kunyhót építeni a' hitszónoké mellett, 's magukat általa taníttatni. Így származtak faluk 's térítő állomások, miket a' szerzetesek legnagyobb okossággal elrendeltek. A' nevelés, melyet a' jezsuiták adni tudtak a' perui indianoknak, bizonyos sajátosságos lelkületet kölesönzött e' népnek; mire könnyen ismerhetni. A' térítők régi állomásai körül lakó indian, Huellaga 's Maragnon ős erdeiben, egészen különbözik a' hegyek benszülött lakosától; amaz magasb fokán áll a' polgárisodásnak emennél. — A' politikai forradalmak, mellyek Perut megrendíték, a' térítők állomásai hanyatlását is okozák, feldúlták fájdalom! e' telepítvények hasznait. Csak rövid idő kell, hogy az indian újra elkorcsuljon. Magányos erdei életében ismét állatig alásülyedend vagy övével lassan kihaland; 's e' faj, melly hona történeteiben szerepet játszhatandott, egészen el fog enyészni. Tekintsünk Paraguayra. Már Azaras utazásakor, az az, 20 évvel a' jezsuitarend eltörlesztése után, harmadra olvadt a' térítők állomásainak népessége; most fele sem annak, mi hajdan volt. Egyébiránt egész Amerikában azt vevők észre, hogy a' vadfaj, hol csak valamelly európai letelepedett, kihalt; e' vadak törekesznek ugyan néha hatalommal 's kegyetlenséggel visszanyerni hajdani el-sőbbsegöket, de ezen erőködő hatalmaskodások csak megsemmisülésöket siettetik.

LIGETFY ANDOR.

Előbbi rejtvény: HAB, HAL 's a' t.

Figyelmeztetés. A' folyó évnegyed végére jártán, kérettetnek a' fertály esztendei t. cz. előfizetők, hogy e' lapoknak jövő évnegyedi számaít már most méltóztassanak megrendelni, mert e' nélkül nem küldettetnek. — Egyébiránt jelentjük, hogy a' folyó fél év kezdetétől fogva kijött számokat egy két teljes példányban is meg lehet még rendelni.

Szerkezi Mátray Gábor, halpiacson alul, a' Duna partján 114. sz. a.

Nyomatja Trattner-Károlyi, uri utsza 612.